

עבודה בצל האלגוריתם: האם אנחנו עדיין נחוצים?

ד"ר בלה ברדה ברקת, עו"ד

מאז המהפכה התעשייתית, החברה האנושית נבנתה סביב מושג העבודה.

היא לא הייתה רק אמצעי פרנסה, אלא מקור לזהות, שייכות, סדר חברתי ומוסר אישי.

כשנשאלנו "מה את/ה עושה?" הכוונה הייתה למהות, לא רק למקור הכנסתך. אבל בעשור האחרון, השאלה הזו הולכת ומאבדת משמעות.

הבינה המלאכותית אינה רק משנה את האופן שבו אנו עובדים, היא משנה את עצם מושג העבודה.

מערכות לומדות כותבות טקסטים, מפתחות קוד, מעצבות מצגות, מפענחות תמונות רפואיות, מייעלות שיווק.

מקצועות שלמים, שנחשבו לביטוי עליון של חשיבה אנושית, עוברים אוטומציה חלקית או מלאה, ומה שנחשב בעבר ל"כישרון", הפך לפונקציה אלגוריתמית. הבעיה איננה בהכרח באובדן התעסוקה (אם כי הוא קיים), הבעיה עמוקה יותר, והיא ריבוי של מיומנויות חסרות ערך.

אנשים משקיעים שנים בלימוד מקצועות שהשוק כבר אינו מתגמל. תארים נרכשים אך אינם ממירים לאופק כלכלי, והכשרה הופכת לא רלוונטית עוד לפני שהושלמה.

וכשה קורה, הקרקע החברתית מתחילה לרעוד, לא רק כי יש פחות עבודה, אלא כי הקשר בין מאמץ לתוצאה, בין השקעה לשייכות, בין עשייה לערך, נשבר.

העבודה, שהייתה בעבר הסיפור שמחבר אדם לעולם, הופכת לסיפור שמפסיק לעבוד.

התגובה למצב הזה מתפצלת לשניים, חלק מהמערכות מנסות להחזיר את השוק לעבר באמצעות חינוך מיושן, רגולציה מגוננת, חיפוש "ביטחון תעסוקתי", ואילו אחרות נעות לעבר חזון אוטופי-טכנולוגי של הכנסה אוניברסלית והגשמה עצמית מחוץ למסגרת העבודה.

אך שתי האפשרויות הללו סובלות מהנחה בעייתית, והיא שהעבודה היא מושג סטטי, ואילו בפועל, ייתכן שאנחנו נדרשים לעדכן לא רק את המוסדות, אלא גם את התודעה.

מה אם נביט על עבודה לא כפעולה מוגדרת מראש, אלא כיכולת ליצור ערך רלוונטי בתוך הקשר משתנה?

מה אם נלמד למדוד תרומה לא לפי מקצוע, אלא לפי חיבורים, בין תחומים, בין עולמות, בין מערכות?

במילים אחרות, אולי הבינה המלאכותית לא גוזלת מאיתנו עבודה, אלא מאלצת אותנו לפרק ולהרכיב מחדש את מושג העבודה עצמו.

לא עוד מקצוע, אלא תודעה פועלת. לא עוד שוק עבודה, אלא שדה של ערך מזיל, שבו האדם האנושי נמדד לא במה שהמכונה עושה טוב יותר, אלא במה שרק הוא יודע לחבר, להרגיש, להבין.

המשבר הגדול של שוק העבודה הוא בעצם הזדמנות גדולה יותר, להפסיק לשאול מה אנחנו עושים ולהתחיל לשאול למה.

לחשוב מחדש על הקשר בין עשייה לזהות, בין תרומה למשמעות.

כי בעולם שבו האלגוריתם כותב קוד, מאבחן סרטן ומנהל תיקים, הדבר שהכי שווה לשמור עליו הוא דווקא מה שלא ניתן למדוד.

Dr. Bella Barda Bareket

DR. BELLA BARDA BAREKET, ADV.

WWW.GLOBALTRENDS.SOLUTIONS